

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 471/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves a jeho uznesením č. k. 1 C 112/2011-200 z 9. januára 2015, postupom Krajského súdu v Košiciach a jeho uznesením sp. zn. 6 Co 58/2015 z 27. apríla 2016 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením sp. zn. 1 Cdo 163/2016 z 24. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] [REDACTED], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] [REDACTED],

████████████████████ (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) a jeho uznesením č. k. 1 C 112/2011-200 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) z 9. januára 2015, postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) a jeho uznesením sp. zn. 6 Co 58/2015 z 27. apríla 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) a jeho uznesením sp. zn. 1 Cdo 163/2016 z 24. mája 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažovateľom podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením zastavil konanie o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 5/2012 z 28. mája 2013 pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie. Na základe sťažovateľom podaného odvolania krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu potvrdil. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako neprípustné.

3. Sťažnosť je založená na námietke nesprávneho právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, ktoré podľa názoru sťažovateľa nesprávne aplikovali ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), v dôsledku čoho došlo k zastaveniu dovolacieho konania vo veci podaného dovolania sťažovateľa.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd konštatoval porušenie *„práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivosť v konaní podľa čl. 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“* napadnutým postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov, napadnuté uznesenia zrušil, prikázal najvyššiemu súdu o dovolaní vo veci

z 26. augusta 2013 opätovne konať a priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie vo výške 20 000 € a náhradu trov konania.

5. Sťažovateľ požaduje anonymizáciu jeho osobných údajov, ako aj osobných údajov jeho právnej zástupkyne.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu

10. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti postupu a rozhodnutiu okresného súdu č. k. 1 C 112/2011-200 z 9. januára 2015, nie je daná právomoc ústavnému súdu, preto bolo sťažnosť v tejto časti potrebné odmietnuť pre nedostatok jeho právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

12. Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľ právo podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok aj využil.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu

13. Odlišná je situácia týkajúca sa tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 58/2015 z 27. apríla 2016 a postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 163/2016 z 24. mája 2017. Sťažnosť v tejto časti je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

14. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného

práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

16. Ústavný súd v tomto konaní preto pristúpil k skúmaniu, či právny názor vyslovený v napadnutých uzneseniach krajského súdu a najvyššieho súdu je z ústavného hľadiska udržateľný a akceptovateľný.

17. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, odkazuje naň v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. a k odvolacím námietkam na zdôraznenie vecnej správnosti uvádza nasledovné:

K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. odvolací súd poukazuje na to, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd aplikuje konkrétnu normu a vyvodzuje právne závery, pričom nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii právnej normy, ku ktorému môže dôjsť vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

Odvolací súd v tomto konkrétnom prípade po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že uvedený odvolací dôvod nie je naplnený, pretože súd prvého stupňa správne aplikoval ustanovenia zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a tieto aj správne interpretoval. Potrebné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého uznesenia, v ktorom súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil úvahy, ktorými sa riadil. Rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je možné považovať za arbitrárne (svojvoľné), keďže odvolací súd v prvom rade poukazuje na jasne vyjadrené stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri vrátení veci súdu prvého stupňa dňa 8.12.2014 č. k. 5 Cdo 510/2014, kde určil povinnosť súdu prvého stupňa vyzvať dovolateľa na zaplatenie súdneho poplatku, poučiť ho o následkoch nezaplatenia a v prípade, ak súdny poplatok dovolateľ nezaplatí, uložil súdu povinnosť konanie uznesením podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch zastaviť. Súd prvého stupňa bol povinný sa riadiť týmto názorom Najvyššieho súdu SR.

Zároveň odvolací súd poukazuje na to, že uvedené stanovisko vyjadrené v tejto konkrétnej veci je v súlade s ustálenou súdnou praxou, v zmysle ktorej v prípade podania dovolania vzniká poplatková povinnosť v zmysle § 5 zákona č. 71/1992 Zb. podaním dovolania (ktorý úkon je poplatkovým úkonom) a ak bolo dovolanie podané po účinnosti zákona č. 286/2012 Z.z., ktorým sa zmenil zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, t.j. po 1.10.2012, sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nevzťahuje vecné oslobodenie v zmysle § 4 od. 1 písm. k/ zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30.9.2012. Dovolateľovi vzniká povinnosť zaplatiť súdny poplatok v zmysle položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov. Ak si dovolateľ túto poplatkovú povinnosť nesplní, súd zastavením konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie neodníma dovolateľovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak teda bolo dovolanie v konaní

vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov podané po 30.9.2012, aj keď samo konanie na súde prvého stupňa začalo, prípadne do 30.9.2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v dovolacom konaní už právna úprava účinná po 30.9.2012 (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 408/2012, správne má byť 3 Cdo 408/2015, pozn.) S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.“

18. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

19. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii

nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

20. Možno konštatovať, že krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval a interpretoval ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch, ak ustálil, že na poplatkovú povinnosť za dovolanie v konaní vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov podané po 30. septembri 2012, hoci konanie vo veci samej na súde prvého stupňa začalo pred 30. septembrom 2012, sa vzťahuje právna úprava účinná po 30. septembri 2012 (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 408/2015 z 18. júna 2015).

21. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

22. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že najvyšší súd odmietol sťažovateľom podané dovolanie ako neprípustné napriek tomu, že podľa názoru sťažovateľa mu bola napadnutým postupom a rozhodnutím okresného súdu a krajského súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a teda táto vada zakladá prípustnosť dovolania.

23. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

24. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

25. Ústavný súd z rovnakého hľadiska preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

26. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený dostatočným spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako procesne neprípustné, pričom sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými jeho dovolacími námietkami.

27. V rámci skúmania podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP najvyšší súd dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené ani nepreskúmateľné. Zároveň sa najvyšší súd stotožnil s názorom krajského súdu, že okresný súd správne aplikoval a interpretoval ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch, a teda zastavením dovolacieho konania pre nesplnenie poplatkovej povinnosti sťažovateľa nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom.

28. Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ním podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd napokon dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

29. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

30. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017